

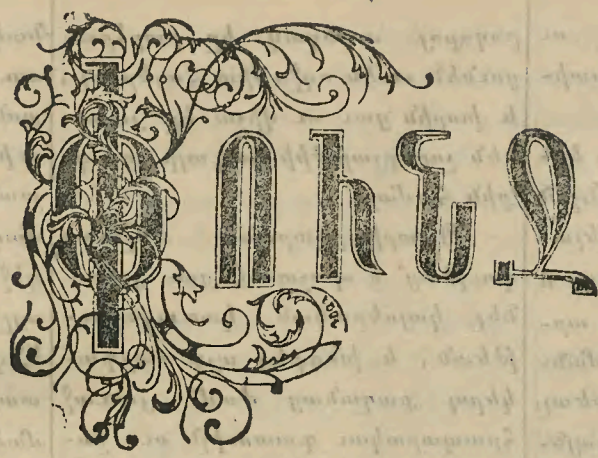
Փորձելով ԸԱՅԼԻժ օրերը կը հրատարակուի. - Տարեկան բաժանորդագրիւնն է Երկուսն էս կես տարած ընթացիկ կանխիկ վճարելիս, թիւ մայրաքաղաքիս ևս ինչ տարածումնայն ևս թիւ գաւառացի համար: - Դիւց ևս երեք տարած համար այլ բաժանորդ կը բարձրանայ: - Հատը 40 փարսյ և, ևս կը գտնուի մատակարարացի Գլխիկ Գարուն շրջանում ևս գրախմբող Պօղոս տաղայի խանութը: - Ընթանցման տողը 3 դրոսով է մեկ տեղումս համար: Ընթիւն տարած կը լայն տեղի տեղ գտնուի ևս համար:

ՀԱՍՏԻ

Առ Տիօրէն-Տէր Հ. Ա. Ալանանեան

Կ. Պ Ո Ւ Ռ

Պարզ-բազար Նափիկէ խան վերի յարկ Թիւ 16

درعليه ده بالی بازارنده نافعہ خاندہ اوست قاندہ
نومرولی او طہدہ بونج غزہ سی صاحب امتیازی
مبارسوم آلا جاجیان

ADRESSE
H. S. ALADJADJIAN
Directeur du journal Arménien
PUNTCHE
16 Nafé-Han, Balouk-Pazar 16
CONSTANTINOPLE

Թիւ 2564

ՀԱՐԱԹ

1863-1866-1897 ՕԳՈՍՏՈՍ 9

ԽՐԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՓՈՒՆՁԻ

ՊԱՏՐԻԱՐԽԱՆԻ ՄՆՏՈՒԿԻՆ

Նախորդ թերթով Պատրիարքարանի անտուկին տարապայման անձնակազմի վրայ ծանոթութիւն տալու առթիւ, ցաւ յայտնեցինք մեր գաւառական կաթարներուն վրայ, և առաջարկեցինք 1, 2, 3 դրուչի տարեկան ընդհանուր տուրք մը հաստատել թէ՛ մայրաքաղաքիս և թէ՛ գաւառացի համար, և ընկեր գաւառացի մարզապետ և Կ. Պօղոս եկեղեցեացի գանձիչներ ըստած հինաւուրց տուրքերն, ինչպէս նաև 25, 50, 75 դրուչի ընդհանուր տուրքն, որը այժմ բոլորովին անգանձելի են, և Պատրիարքարանի անտուկին տարապայման անձնակազմի տարածանքներու շարքին մէջ կը գտնուին:

Մեր այդ առաջարկութեան կցած էինք նաև քանի մը կանոնական տրամադրութիւններ, և կրնամք ուրիշներ ալ աւելցունել այդ տրամադրութեանց վրայ, և թէ Պատրիարքարանի կամ մասնաւորապէս խօսելով՝ Տնտեսական խորհուրդն, զայն ուղարկութեան առնու, որուն յանձնը ուսած է հաստի շոր աղբիւրներ որոնել:

Եթէ երբէք Տնտեսական խորհուրդը ուղարկութեան արժանաւոր մեր առաջարկութիւնն, կը դիտարկէ թէ չարախմբուին նիստն անբաւական է այդ առաջարկութեան ընդունումը, կարգադրութեան և առ Բաղադրական Ժողովն տեղեկագրութեան համար, Տնտեսական խորհուրդն պարտի արտաքին կարգի նիստեր ընել և փութացունել դործն, բայց պայմանաւ որ՝ այդպիսի տուրքի մը դործադրութեան չսպասելով, ամենայն արգարկութեամբ ու անաշխատութեամբ այժմէն զեղչէ կեդրոնական անտուկին ծախքերն, ինչպէս դիտած էինք նախորդ թերթով ալ:

Սակայն կասկածելով թէ՛ Տնտեսական խորհուրդն զանազան խնդրովք-թաղային և մասնաւոր-ծանրաբեռներու զբաղուել է, և մեր առաջարկութեամբ զբաղելու ժամանակ չպիտի ունենայ, յատկապէս Բաղադրական Ժողովուրդի Ժողովը ուղարկութիւնը կը խնդրենք, առաջարկելով որ յատուկ մասնաժողովի մը քննութեան և տեղեկագրութեան յանձնէ, բայց չյապաղելու պայմանաւ:

Մեր կը կարծեմք թէ՛ Բաղադրական Ժողովն այդպիսի դիւրատար և դիւրագանձելի տուրքի մը հաստատութեամբ պիտի յաջողի անդորրել Պատրիարքարանի սընտուկին անձուկ վիճակն, դան-

դատմանց ու անպատեհութեանց վերջ տալ, և իւր պաշտօնավարութեան շրջանին կարեւորագոյն գործոց դիւրաւ դասել այդ տուրքի հաստատութիւնն:

Մեր նախորդ թերթով գրածներն բաւական համարելով պիտի լռէինք, և այս անգամ մեր առաջարկութեան վրայ սոյն կըրկնութիւնն ընելէ պիտի խորհէինք, եթէ մեր մէջ հինաւուրց անաշխատութիւնն, զոր վերջին ժամանակներս յիշեցինք քանիցս, - ընդունուած և գործադրուած ըլլաւ: այն է՝ Պատրիարքարանի պաշտօնէից միոյն տաշտօն յանձնել լրագրաց խմբագրական յօդուածներէ, թղթակցութիւններէ և դիտողութիւններէ քաղուածներ ընելու, և որոց անկ է հաշորդելու համար:

Արդեօք մեր սխալ կը խորհիմք: արդեօք օգտակար չըլլար այդպիսի քաղուածոց ներկայացումն:

ԹՂԱՅՈՒԹԻՒՆ ՓՈՒՆՁԻ

Թիւրքի. 2 Օգոս. 1897. - Տրապիզոնի կուսակալութեան ներքե գէպ ի արեւմուտք 24 ժամ հեռի, 6000 բնակչօք, ծովեղբերայ փոքր քաղաք մ'է Թրիպոլի:

Դիւրքը գտնուի ու լեռնային վաճառականական արտածելի ապրանքներ են կաղին, ընկող, լուրիս, մեղրամոմ, ձկան իւղ, մորթ, փայտեղէն անօթ, և այլն: Բնակչաց թուոյն մէջ ամենէն սակաւաւոր մասն կը կազմեն հայերը, իւր 90 տուն: մէկ փոքր մասն կը զբաղին վաճառականութեամբ, խանութպանութեամբ և արհեստով, իսկ աղքատ գաւառիկը գլխաւորաւ կրնան իրենց օրապահիկը հայթայթել: Ունին քարակիր փոքրիկ եկեղեցի մը: Սուրբ Աստուածածնայ նուիրեալ, որուն մէջ կը պաշտօնավարէ տեղացի քահանայ մը, որ փոխանակ իւր կոյման արժանիքը ճանչելով՝ Ժողովուրդը հայրաբար խնամելու, սկսած է նոցա հետ անհատ վարուիլ, և իւր անձնական շահը ամէն բանէ վեր դասել: Ահա այս պատճառաւ տուրի է Ժողովուրդեան: Անցնինք կրթական գործին, եկեղեցեաց շրջափակին մէջ կայ դպրոց մը, բայց դրեթէ իւր անուան հակապատկերը կը ներկայացնէ այցելողին: մութ ու խարխուլ վիճակի մէջ է. չնորհաւ հաճի Աղայներու բուռն պայքարի դրեթէ երկու տարիէ ի վեր դպրոցին դռները դոց մնացած են: խեղճ տղայք՝ որք թուով 60-70 կը հաշուին, չուկայները կը պըտըտին թափառաշրջիկներու նըման: ախտաթրիպոլի աղբախոց,

որ իրենց ձեռքով ապագայ անուղին կըստանան, անհոգ և անտարբեր կը դիտեն իրենց հաւրադատ դասակները, որոնք ուսման պատակէն ծաւաւած են: Հաճի Աղայներու սրտին մէջ ի վաղուց անտի հակառակութեան և ետախրութեան չար ոգին ներմուծուած ըլլալով, երբ դպրոցի խնդիր մը յարուցուի, իրենց վաղուց ունեցած հակառակութիւնները մէջ բերելով, կամ « ես քիչ տամ, դու շատ տո՛ւր » առարկելով, մէկմէկ կը վշտացնեն (այս ալ արձարանին մէջ) և այսպէս ժամանակ մը լուրթիւն կը պահեն: Չկայ խղճի տէր անձ մը, որ կարող ըլլայ դարման տանիլ այս վաթտար դրութեան: Ի մի՞թէ ո՞վ կը լինի տուժողը, - ի հարկէ խեղճ մանկան, վերջերս ուրախութեամբ կիմանանք որ 13-20 աղբայիները դպրոցին սրահը հաւաքուելով, նոր սերնդին ապագայն ի նկատ առնելէ վերջ, յառաջիկայ Ապոս. 1 ին դպրոցը բանալու և արժանաւոր դասատու մը բերելու խորհրդակցութիւններ ըլլած են, և մէկ երկու տեղեր դրուած է, կըսուի: Խիստ դժգոյսի միտք, երբ այս օգտակար խորհուրդն ի գործ դրուի:

Սյցեղող մը

Խաղաղ. 23 Յուլիս 1897. - Մեր Գեր. Առաջնորդն՝ Տ. Պետրոս վարդապետ Բաղրատունի ըստ ամենայնի կաշխատի՝ որոց ըստ արժանայն հոգածութեան համար, Որբանոց մը բանալ տուած է քաղաքէս 2 1/2 ժամ հեռի Գուլէ վանքին մէջ, և առ այժմ հաւաքած է 35-40 որբ: Սոյն որբանոցին հոգաբարձու կարգած է Արմիարեան, Եղեմեան և Տ. Ստեփանեան էֆէնտիներն: Այս հոգաբարձութեան պիտի օժանդակեն՝ Նորին Գերապետութեան կողմանէ դիւղերէ կարգեալ երկերիւն անձինք: Առաջնորդ Հայրն թէ Ժեր, բայց չատ երիտասարդ վարդապետներէ աւելի աշխուժի ու եռանդեամբ կը վարէ իւր պաշտօնն և կը կատարէ պարտաւորութիւններն: Գոհ են բոլոր ողջախոհ վիճակայինք Գեր. Առաջնորդն անձամբ կը հսկէ որբանոցի պէտքերը չննդութեանց վրայ: Մէկընէ մէջ ընթերցարան մը բացուելու: Խորհրդութեամբ Փափաղեան Բերովըն էֆէնտի, Յարա-տեւութիւն կը մաղթեմք:

Պաշտօն. 30 Յուլիս 1897. - Բաղադրական խորհրդէն Մ. Արմեան վերանշնչեան անուն քըստամեայ երիտասարդն, չափազանց արեւալ վիճակի մէջ, իւր

փրկել ընկերին հրազենով կատակ ընելու ժամանակ վիրաւորներ է զայն: յետոյ լսելով անոր հառաչանքն, կամ չափազանց զգացուելով՝ բոլորովին ուշ կորուսեր, և ձեռքի վեցհարուածեանն իւր բերին ուղղելով՝ շնչապառ դետին փութել է: Յուսարի է որ վիրաւորեալ ընկերն կազատի: Ահա արեւելութեան մէկ քառմեկի հետեւանքն ալ: Բարունակեան Արթ. Տ. Նշան քահանայ տեղոյս՝ վաղը Պանթալի կողմէն, ուր ինչպէս նաև մօտակայ Հայ գիւղի մէջ ամիս մը պիտի մնայ օգտւորութեան համար:

Պաշտօն. 3 Օգոս. 1897. - Կրթական գործերն, - Ամսոյս 3ին գիւղիս եկեղեցեաց մէջ տեղի ունեցաւ աղբային վարժարանի աշակերտաց մրցանակաւաշխուժութեան հանգէս: Թաղական խորհրդոյ ատենապետ Աղասի էֆէնտի Տ. Մկրտիչեան բացաւ հանգէսն, կարգաւով Թաղական խորհրդոյ տեղեկագիրը՝ ի մասին վարժարանի ներկայ և ապագայ վիճակին: Յետոյ մրցանակաւաշխուժութիւնը կատարուեցաւ՝ երբեմնակի երգեցողութեամբ: Ապա ընթացաւ արդիւնները իրենց ճառերը կարգաւով, որոց մին հրաշքով ճառը արտասանեց: Եւ ի պատասխանի՝ Աստուածատու էֆէնտի Հարէլեան, երթալք բարեալի ատենախօսութիւն մը ըրաւ և մի քանի յորդորներ տընուաւ աշակերտաց ու աշակերտուհեաց: Այս ընթացաւ արանութեան, Ս. Մանուկեան, Տ. Նալպանտեան, Ա. Գաղաթեան, Ն. Մէմբեքեան և Ա. Գաւապեան, Աշակերտաց կողմէ Պ. Յ. Թէօքեան փռանսերէն և Պ. Յ. Տ. Կարապետեան տաճիկէն ճառեր արտասանեցին: Տր. Խոսրով էֆէնտի Հայրապետեան ևս թուրքերէն ատենախօսութիւն մը ընելով՝ շնորհակալութիւն մատուցեալ կառավարութեան: Նաև գիւղիս Միւսիլիկ կողմանէ խօսեցաւ Խայրի պէյ, 2 մոռնով ըսելով թէ հանգիսին ներկայ կը գտնուէին Միւսիլի էֆէնտի և մի քանի ուրիշ պաշտօնեայք: Ի վերջոյ Տ. Կարապետ Առաք. քահանայ Մըխալեան վերջնացուց հանգէսը, պատուիրելով Ժողովուրդեան որ իւրիշ անգամ իրենց մանր տղայք հետ չբերեն, որովհետեւ խառն ի խառն ըլլալով փոքրիկ շփոթութիւններ յարուցին:

Պատրիարքական

Պատրիարքական Փոխանորդ Գեր. Տ. Գաղաթեալ վարդապետ

Ստանէթեան Արթ. Տ. Սմբատ վարդապետի հետ չորեքշաբթի աւտորիական դեսպանատունը գացին՝ ի շնորհաւորութիւն տարեգարձի ծննդեան կայսեր Աւստրիոյ:

— Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը՝ Ս. Աստուածածնայ վերափոխման տօնի օրը, վարդապետական տօնիճան պիտի տայ նշանաւոր Քիթապը Մարգարի թռռն տիրացու Երուանդի և Երուսաղիմայ նախորդ Միաբան տիրացու Կարապետի: Կրօնական Ժողովոյ տօնեապետ Գեր. Տ. Գրիգորիս Ս. Արքեպիսկոպոս ալ նոյն օրը վարդապետ պիտի ձեռնադրէ Ամաստունի Համբարձում և Խիբանոսեան Գրիգոր էֆէնտիներն:

— Նախորդ փութի եկեղեցեաց առժամեայ քարոզիչ Գեր. Տ. Սահակ վարդապետ՝ նամակաւ մը Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր ծանուցանելով իւր նիւթական ծայրագոյն ներքնութիւնն ու պարտապան վիճակն, խնդրէ է որ՝ վաճառ գաւառական անտուկէն իւր առնելին եղող 325 լիւրայի հաշւոյն գումար մը վճարուի եթէ ոչ վաճառ Պաշտօնաւարանի անտուկէն, զոնէ նաեւկայ վանուց, Կառուցի և Լիմայ անապատներուն ի Տըլի-ղի ունեցած կալուածոց տարեկան հասոյթներէն, քանի որ ինքն ալ այդ վանօրէից հսկող ու վաճառար եղած է:

— Մեծաւ ցաւով իմացանք մեր վարդապետութեան բարեկամ Աղբարտեղ Մերեմեդուլի էֆէնտիի ստալի մահն ի Երզն, ուր ժամանակէ մ'ի վեր կը դարձանուէր և քովը կը գտնուէին քոյրն ու կրտսեր եղբայրն: Աղբարտեղ էֆէնտի ոչ միայն Հայ ալ և եւրոպացի փաստաբանաց նշանաւոր բազմոյն էր: ուշիմ, տաղանդաւոր և համակրելի: Պատու կը բերէր մեր Աղբին, կը վշտակցեմք երեց եղբորն՝ Մերեմեդուլի Յարութիւն էֆէնտիի և պարագայիցն:

— Հիւանդանոցի մէջ հետընհեա հաւաքուած որոց 20ը Արմալի վանքը պիտի զրկուին:

— Պատրիարքարանէ որոց անտուկէն 50 լիւր նպաստ տըրուէ՝ Գոյսերիկ Ս. Կարապետ վանքի օրբանոցին, 40 լիւր՝ Տիագրպէրի օրբանոցին, և օրոշուէր է 10 լիւրայէն 15ի վերածել վաճառ վարդապետ վանքի օրբանոցին:

— Անցեալ շաբաթ օր Կրօնական Ժողովոյ ատենապետ Գեր. Տ. Գրիգորիս Ս. Արքեպիսկոպոսի, և այս երեքշաբթի Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր անուան տարեգարձին առթիւ, եկեղեցական և աշխարհիկ գասերէ բաղմամբ աղբայինք այցելեցին ի շնորհաւորու-

վերաբերեալ ամէն բանի մէկ վա-
ղեմի օրինակը կը գտնուի Ձինաս-
տանի, ճարտի կամ Հնդկաստա-
նի մէջ. Ահաւասիկ այժմ գրա-
մատանց կողմանէ ի չըջարեալու-
թիւն հանուած գրամատմանե-
րուն ամենահինը տեսնուած է,
որ Բրիտանոսէ 2697 տարի յառաջ
ի չըջարեալութիւն հանուի է Ձինաց
կառավարութիւնն. Այդ գրամա-
տմանի վրայ Ձինաց պաշտօնէից
ոմանց ստորագրութիւնը, ամա-
թիւ, թղթահամար, և ուրիշ ինչ
որ պէտք է՝ գտնուելէ զատ՝ սա՛
փերիստիկական աղբն ալ կայ. —
«Շահնշահ Խանուար առնէ ջան ու
ճիգ քաղիցեք, սակայն ծախի
ընկերու Խանուար խնայարեալն
վարուցեք» : — Արդէն Պետրոս-
պօլիկ Ասիական թանգարանին
մէջ կը գտնուի Բրիտանոսէ 1399
տարի յառաջ ի չըջարեալութիւն
հանուած գրամատման մը, ամե-
նակարծի ծառի մը կեղևի վրայ
չինուած :

×× Կոռի վիճակագրութիւնը
մը. — Մարդ մը բարեկամի մը
յանձնարարութեամբ կը ներկա-
յանայ միլիոնատէրի մը, որ հա-
րստացած էր և ո՛չ մէկուն դանկ
մը չտալով և կարօտելոյ բնաւ
չօգնելով :

Յանձնարարականը կաղաչէր
որ՝ ներկայացողին 50 լիրա փոխ
տրուի 15-20 օր պայմանաժամով :

Միլիոնատէրն զարմանալի ժը-
պիտով մը կը բռնէ :

— Կըցաւի՞ որ՝ յոգնեմ և կեր-
էք մինչև այսր :

— Ինչո՞ւ, տէ՛ր :

— Որովհետեւ չպիտի կրնամ
տալ այս 50 լիրան :

— (Զարմանք) Ո՛հ, տէ՛ր իմ,
ինչ կըսէք. ձեզ նման միլիոնա-
տէրի մը համար ինչ կարևորու-
թիւն ունի այդ դուստրն :

— Շատ մեծ կարևորութիւն
ունի, և ըստ իս՝ բուն կարևորա-
դոյն կէտն՝ 50 լիրան տալու մէջ
չէ :

— Հապա ինչ է :

— Ձեզ այս յանձնարարականը
տուողին ինչն էք դուք :

— Ամենատիրելի բարեկամաց
մին :

— Տեսէ՛ք, ահա ես ալ չեմ
ուզեր որ բարեկամս ամենասի-
րելի բարեկամին հետ կուռի բըռ-
նուի :

— Ինչ կըսէք, ինչո՞ւ պիտի
կուռնիք :

— Այո՛, պիտի կուռիք, եր-
բէ՛ք մի՛ տարախուսիք. եթէ կու-
ղէք՝ հաստատեմ ըսածն :

— Կաղաչեմ, հաստատեցէք :

(Միլիոնատէրն առջին դրամե-
ղանէն փոքրիկ տետր մը կը հանէ
կը բանայ և մէկ թերթի կը ցու-
ցնէ) : Փոխառութիւն ընել ու-
ղող անձն բարկութեամբ կըսէ :

— Բայց ինչ ընեմ, եթէ չէք
ուզեր մի՛ տաք. ինչ պէտք կայ՝
ինձ տետրակ և այլն ցուցնելու :
այստե ամենայնիւ՝ մինչև վերջին
չունչս չպիտի մոռնամ ձեր այս
վարմունքն :

— Ո՛հ, ո՛չ, ես ձեզ դէմ ան-
վայել կերպով չվարուեցայ. ընդ-
հակառակն՝ մեծ բարեկամութեան
հաւաստիք մ'ընծայեցի. նայեցէք
անդամ մը սա՛ վիճակագրու-
թեան. հարուստներէն փոխ առ-
նող մարդոց քանին վճարած են
ապա, չա՛տ ըսե՛ք կերելի :

— Իսկի՞ հոգի վճարեմ ես ի
բնեց պարտքը :

— 50 ին 3ը. հասկցա՞ք. ահա
այս ցուցակը կը հաստատէ որ՝
հարուստներէն փոխ գրամ առ-
նող մարդոց 50 ին միայն երեքը
կը հատուցանեն իրենց պարտքը :

— Զարմանալի՛ բան :

— Բայց զարմանալին միայն
այս չէ. Բուն զարմանալին դար-
ձեալ այդ ցուցակին մէջ է, եթէ
աչքէ անցունէք ցուցակին միւս
կողմերն, 50 փոխառուաց միայն
3 ին հատուցանեն տեսնելով
հանդերձ պիտի նկատէք որ դար-
ձեալ 50 ին 17ը բոլորովին ուրա-
յած են իրենց պարտքը, 19 ին
դէմ դատ բանալ հարկ եղեր է,
և դարձեալ 50 ին 2ը իրենց
պարտքը բոլորովին ուրանալէ
զատ զփոխառուս նպաններու ըս-
պառնալիք ըրած են : Հասկցա՞ք
բարեկամս, եթէ այժմ ձեզ տամ
50 լիրան, ձեր բարքը չիտնդա-
րելու համար՝ առ տուաւե՞ն 50 ին
3 յոյս ունիմ, և աւելի հաւա-
նական է որ ստախօս, խաբէրայ,
և իրենազօրծ ըլլաք :

— (Մեծաւ զարմանք) Ուրեմն
չնորհակալ եմ :

— Հասկցա՞ք, բարեկամս, հի-
մա հասկցա՞ք թէ ինձ ո՛րչափ չը-
նորհակալ ըլլալ պարտիք. եթէ
հասկցաք, ուրեմն գացէ՛ք, միշտ
չնորհակալ եղէ՛ք ինձ, ձեր բա-
րոց ապականութեան պատճառ
եղող դարձի մը մէջ չդառնուելուս
համար :

(Մարդը կը մեկնի ունայնա-
ձեռն) :

ՍԻՐՈՒՆ ՆՈՒԷՐ ՍԵ

1843 ի Մայիս ամսու գեղարժեղ
առաւօտ մը Սին-Մարթին փողոցի
տունէրէ միայն հինգերորդ յարկը
խցիկի մը մէջ երկու մանկամարդ աղ-
ջիկներ կայնաւային : մին՝ որ Ժորժէթ
կանուանուէր, խոշոր սեւ աչքերով,
թխաղմ, տեղեկագործ էր : միւսն՝
Մարի անուն՝ սուկէներ, խորադէտ
դիմք, խարստ, ծաղիկեղծառ էր :
Երկու քոյր էին. սեւեռակն ուր կը
ընտելին, շատ մաքուր էր. պատե-
րուն վրայ քանի մը պատկերներ
տեղադրուած էին : վտարանին վրայ
Մարիի տաղանդէն բոլորած արհեստա-
կան ծաղիկներով լի երկու սնօթնե-
րու մէջ ժամացոյց մը դրուած էր :
Պատուհանին դուռը վանդակ մը
կախուած էր, սրուն մէջ դեղձանիկ
մը իւր զուարթ երգերը կը դալարէր :
Ժորժէթ իւր արհեստով կը պա-
րագրէր և շատ զբաղեալ կերեւէր :
Ատուածածնայ տունին վրայ կը խոր-
հէր. նոյն օրը իւրեանց մեծ մօր ան-
ուան տարեգարծն էր. օր մը՝ զոր տ-
մէն տարի անկրկա կը տանէին, և ու-
րուն համար Ժորժէթ եւ Մարի ամ-
բող տարւոյ մէջ կըցածնուն չափ
դուռար մը կը հաւաքէին : Այժմ ա-
մենէն աւելի զիրենց զբաղեցնող կէտը
մեծ մօր պրոպէրի նուէրին պատ-
րաստութիւնն էր :

Ա՛հ, քոյր, ըսաւ Մարի, կու-
ղէի հարուստ լինել, որպէս զի կարե-
նայի մեծ մայրիկին անուան տարե-
գարծն առանց դժուարութեան շնոր-
հաւորելու անհուն երջանկութեան
արժանանալ. այն ատեն զանի կառ-
քիւ մէջ դնելով տուն պիտի տանէի
և անդ ամուսնէս ու զուակներէս
չըմպատեալ՝ այնչափ պիտի փաղտը-
նէիք, որ այլ եւս մեկնիլ չպիտի ու-
ղէր :

Ժորժէթ աշխատէր դարբնելով
խոշոր աչքեր Մարիի վրայ սեւեռեց
խորին մեղամաղձութեամբ մը, և
յետոյ՝

— Բոյր լո՛ւ, ըսաւ տիրապին,
այդ ըսածներդ ունայն երեւակայու-
թիւններ, երազներ են. թո՛ղ այժմ

այդ խօլ երազներդ եւ իրականու-
թեամբ դրաղիք. ըսէ՛, տեսնեմ ո՛ր-
չափ ստակ ունիս :

— Զորս ու կէս փրանք ունիմ
ընդամենը :

— Ես ալ հինգ փրանք ունիմ,
որով քուկինիդ հետ ինն ու կէս փը-
րանք ունեցած կըլլանք. երթանք ու-
րեմն մեծ մայրիկին նուէր մը գնել-
օն, Մարի, թո՛ղ դործդ եւ եր-
թանք :

Ժորժէթ եւ Մարի երկուքն ալ
զեղչելի ու պարկէշտ՝ փողոց ելան
հրճաւոր : Ամէն խանութի առջեւ
կանդ կանուրն : Աստ ծաղիկ կը վա-
ճաւէին :

— Ա՛հ, ինչ գեղեցիկ փունջ մը,
ըսաւ Մարի :

— Զնախի՛տ, պատմութանց Ժոր-
ժէթ, բայց այս ծաղիկները շատ կար-
ճատեւ են. նոյն թաւովը տեսնե-
լու վրայ չըստաճառեք մեծ մայ-
րիկին :

Անդին անթիւնեւր խումբ մը
կար :

— Ինչ գեղեցիկ անթիւն, ըսաւ
Ժորժէթ :

— Այո՛, պատմութանց Մարի,
բայց քանի որ ծաղիկ չունինք՝ անթիւն
ինչ պէտք է :

Բոլոր խանութները կը դիտէին
առանց ընտրութիւնի կատեցնելու :
Գրեթէ կէս ժամէ ի վեր քառա-
սուն տարեկանի մօտ բարձրահասակ
ու ուժեղ մարդ մը մեքենայար երկու
մանկամարդ աղջկանց կը հետեւէր,
որոց զուարթութիւնն իւր ուշադրու-
թիւնը գրուած էր :

Ժորժէթ եւ Մարի Թաբլէի պո-
ղոսայն նորածնութեան խանութի
մը առջեւ կանգնած էին, որուն ցու-
ցափեղկին մէջ փայլուն մեքենայ առ-
ուէ չըմպողեւտ մը դրուած էր :

— Մեծ մայրիկին համար գնելու
է, ըսին երկու քոյր միաբերան. եր-
կար տունէն ի վեր խեղճ մեծ մայրիկին
այս դոյնով չըմպողեւտ մ'ունենալու
փափաք կը յայտնէր :

Սակայն նոյն հիպոթեզն տխուր
տուղբերով ինքն մը յաջորդելով խօյն
երկու գէղեցիկ միանգամայն միտա-
դնեց. կարծես՝ երկուքն ալ միեւնոյն
բանը կը մտածէին : Աստիկն վրայ
փակցուած գնեւուն թուղթը նոյն
յոյր պատրանքի փոխած էր : Ար-
դարեւ մեր մանկամարդ գործառ-
ութեանց համար անմատչելի էր գինն,
որովհետեւ աստիկն կանգուն երեք
փրանք կը վաճառէին, մինչդեռ չը-
մպողեւտի մը համար եթէ կանգունի,
հետեւորդ 21 փրանք պէտք ունէին :

— Երկուքն ըսէ, Մարի, չորս ու
կէս փրանքէ զատ պահած դրամ ու-
նիս :

— Կերպեմ ո՛չ. իսկ դո՞ւ :

— Ես ալ կերպեմ թէ հինգ
փրանքէ զատ տոսակ մը չունիմ :

— Զորեքեք սերեմն. կարելի է
դուստրին մէջ սխալած եմք... Ախ,
աւելի ըլլաք :

Խեղճերը կրկին կրկին համբոյցին,
սակայն ինն ու կէս փրանքէ աւելի
չգտան : Երկու յուսահատներուն հե-
տեւող անծանօթին աչքէն պատառ-
ուաց երկու խոշոր կաթիլներ սահե-
ցան, և իւր գեղեցիկ դէմքը ծած-
կելու համար սիւսաք քանի մը տն-
դամ իրարու վրայ քաշեց, ուրիշ եւ-
լած ծովը թանձր ամպի մը նման
չըմպողեւտ զինքը : Միտքը դրամ մի-
ջնախել առանց իւր անունն յայտնե-
լու, և խանութ մտաւ :

Ժորժէթ եւ Մարի դեռ կը հաշ-
ուէին՝ տքերին զիրենց մաքնիւթոյն-
նոյ խանութին վրայ սեւեռած : Վեր-
ջապէս՝ ձորերին հատած՝ երբ մեկ-
նելու կը պատրաստուէին, և ահա
խանութին պատուարաց մին մօտե-
նալով

— Որ ատուն կը դիտէք, տա-
կա՞յ, հարցոյց :

Գործառութեան հինքը բառ մ'իսկ
չարտասանեցին, սակայն նոյն ալ-
նարիւր պատմութան մ'էր :

— Առէ՛ք, ըսաւ պատուարը՝ ծը-
րար մը մատուցանելով, ահա ձեր
հաւանած ատուն չըմպողեւտացու մը :

— Սակայն վճարելու համար դը-

րամ չունինք, պատմութանցին չու-
րեալ :

— Վճարուեցաւ, յարեց պատառ-
ւորն, այս ծրարը ձերն է :

Հակառակ իւրեանց մեծ մօր հա-
ճոյ թուելու փափաքին՝ Ժորժէթ եւ
Մարի առաջին շարժումն եղաւ մեր-
ժեւ գայն :

Մի եւ նոյն ատեն՝ իրենց հե-
տեւող սեւազգեւտ մարդն՝ անտար-
բեր խանութէն դուրս կընէր սիւսաք
ծիւղով :

— Ահա այս պարուն է աստիկն
ստակը վճարողն, յարեց պատառու-
րը. երկու աղջկանց վարանումը շատ
մեծ էր... Ինչ ընելու էր :

Ժորժէթ չըմպողեւտը ընդունիլ
կուզէր, իսկ Մարի՝ մերժել. վերջա-
պէս պահ մը վիճելէ ետքը ծրարն ետ
տալ որոշեցին. մի եւ նոյն ատեն
անծանօթը կառքի մը մէջ ցատկեց
բարձրաճան ծիւղակով ու անհետա-
ցաւ. նոյն պահուն անցորդ մը ան-
ծանօթին կառք մտնելը տեսնելով
դռնէր :

— Աղքատներ ճիւղան է :

Ժորժէթ եւ Մարի տղածա՛ ան-
շարժ մնացին. ծրարը ձեռքերնուն
մէջ բռնած առանց կարեւորու հաս-
կընալ թէ ինչո՞ւ համար Մոնթէ-Քը-
րիսթի հեղինակն առանց զիրենց ձա-
նաչելու իւրեանց փափաքին համա-
պատասխանող այն նուէրը ըրած էր :
Վերջապէս շնորհատար լինելով վեհ-
անձն ու աղիւս վիպասանին՝ տուն
վերադարձան մեծաւ ուրախութեամբ :

Ահա բարձր տաղանդի ու բարի
սրտի տէր մարդ մը՝ իւր վիպասանա-
կան ամենաշնորհալի երազներէն մին
այսպէս ճշմարիտ տեսարանի մը վրայ
փոխադրելու երջանկութիւնն ունե-
ցաւ :
Թարգմ.

Հ. Թաղադրեալ

ՊԻՐՊԵՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ԳԻՇԵՐՈՒԹԻՅ ԵՒ ՑԵՐԵԿԵԱՑ

Խախտաւ — Սեղանից

Վարժարանիս 22րդ չըմանը
կըսկիսի օգոստոս 23ին, իսկ դա-
սախոսութիւններն կըսկիսին Սեպտե-
մբեր 1ին. Ամէն անոնք՝ որ աշակերտ
տալ կը փափաքին, կը հրաւիր-
ուին դիմել առ Տեսչութիւնն
Վարժարանիս, որ յուլիս 21էն
սկսեալ ամէն օր, ժամը 2էն մին-
չե 5, կը գտնուի վարժարանին
մէջ :

Հրատարակուեցաւ Աշտան
գրատան ընդարձակ Դրացոյցովը՝
որ կը պարունակէ 2000ի մօտ դը-
րեանց անուններն իրենց գինե-
րովը. փափաքողաց՝ 4 դրուշ նա-
մակադրուշի փոխարէն կը զրկուի
իրենց հասցէին՝ աշխարհիս ո՛ր
կողմէն ալ ուզուի :

Յ. Գ. Փաշապաշեանի հետե-
ւեալ նոր աշխատախորթութիւննե-
րը :

1. Նոր Դասընթացը Թաղա-
դարեալն, Բանաւոր և Դրա-
ւոր. մանկավարժական գիւրու-
սոյց կըլտնակաւ :

Ա. Տարի (Նախապատրաստու-
կան). 1-400 թուոյ մշակութիւն.
Ե. Երկու թուոյ մշակութիւն
և հիմնովին բարեփոխուած. Գին
և դրուշ

Բ. Տարի. 1-4000 թուոյ մշ-
ակութիւն. Գին և դրուշ :

2. Նոր Դասընթացը Աշխա-
րադարեալն. Պատկերադարձ :

Ա. Տարի. հանդերձ 4. Պոլ-
ոյց և չըմպողեւտ տեղադրութեամբ :

Գ. Երկու թուոյ մշակութիւն
հիմնովին բա-
րեփոխուած. Գին 2 դրուշ :

Բ. Տարի. Գին 2 դրուշ :

Կեդրոնատեղի՝ Մարդարեան
գրատուն :

ՆՈՒԷՐ
ՀԱՅ ՄԱՆՈՒՆԵՐՈՒՆ

—

ՄԱՆԱԿԱՆ ՈՏԱՆԱՌՆԵՐ

Տարրական դասընթացի Ա
և Բ. չըմաներուն համար : Այս
դրէն 1000 օրինակ նուիրուած է
ի նպաստ օրբոց. — Գինն է 60
փարայ :

22րդ հրատարակութիւն Դաւ-
թեան Գործակալութեան :

Կեդրոնատեղին է Թիւ 16 Դա-
ղադէր խան, Պահճէ Դալիւ :

ՀԱՄԱՌՈՏ ԴԱՍԱԳԻՐԻՔ

Առնճիկ

ՏՆՏԵՍՈՒԹԵԱՆ

7-10 տարեկան փոքրիկ տղայոց համար

Մանկավարժական դրութեամբ
և խօսակցական ոճով. — Պատկե-
րադարձ. — Ո՛չ միայն վարժարան-
ներու, այլ և տուններու մէջ կըր-
նայ մեծապէս օգտակար ըլլալ
այս դասագիրքն, զոր խնամով
պատրաստած և հրատարակել տը-
ուած է Արթ. Տ. Յուսիկ վարդա-
պետ Պ. Լուսինեան. — Գինն է 3 1/2
դրուշ :

PILULES HOLLOWAY

ԴԵՂԱՀԱՏԻ ՀՈՂՈՒԹԻՅ

Լեարդի, ստամոքսի և աղիքներու
ամէն տեսակ անկարգութեանց համար
խիտ ընտիր է այն դեղահատը, և
ամէն ջրային տկարութեան, ուստի ա-
յտու ջրային տկարութեան համար. կը
ընէ և անհետ կընէ ամէն տեսակ
անշարժութեանց հետքերը : Սըր-
տի և երկնամանց վրայ օգտակար աղ-
քեցութիւն մը ունի. արեւը մաք-
րելով՝ նորա խանդարեալ վիճակը կը
կանոնաւորէ և զրգուրով կենսական
գործարանները կը զօրացնէ : Իւր դե-
ղական մեծ աղքեցութեամբ սրտա-
խառնութիւն, կոնուրթիւն, մաղձա-
յին հիւանդութիւններ, որովայնի մէջ
ցուած կաղեր, զլիւս ցաւեր կ'աւել-
նան, մարտնչութիւնը կ'աւելնայ, և մար-
մինը մաքրուելով բոլոր այն աղտե-
ղութիւններէ որ շատ անգամ զանա-
զան հիւանդութեանց սկզբնապատ-
ճառ կըլլան, առողջ՝ ու ծիւղ և բնա-
կան դիւրեք կըլլան :

ONCUEH HOLLOWAY

ՄԴԵՂԱՆԻ ՀՈՂՈՒԹԻՅ

Մորթային հիւանդութիւն և վէր-
բուժելու մասին ունեցած պարամա-
կան յատկութեանց շահատարի բը-
նաւ ուրիշ դեղ մը. հին կամ նոր
թուաւոր վէրեր, ուստի, քաղց-
կեղ (շիրիքիցէ), սրունից և ստեանց
վէրեր կ'ա՛ր բոլորովին կանցնին և
կ'ա՛ր կըլանան. օգտակար է նաեւ
հարբուխի, հաղի, սրտի բարախման,
մանաւանդ յօգացաւ (եկ) ըսուած
հիւանդութեան, իւր կազդուրիչ և
զօրաւոր աղքեցութեամբ խոյլ (սը-